Architektúra 18 - Architektúra realizmu :)

Typické znaky

Uplatnila sa pri výstavbe širokých bulvárov.

Budovali sa paláce, katedrály, kostoly.

Architekti chápali stavbu ako komplex, ktorého jednotlivé časti musia byť nielen funkčné, ale zároveň pôsobiť aj esteticky.

Racionalistické chápanie sa prejavilo použitím pružného stavebného materiálu, vo veľkom sa využívalo železo a sklo.

Rozvoj priemyslu priniesol nové stavebné technológie a konštrukčné možnosti.

Architektúra sa prispôsobovala potrebám modernej spoločnosti, dopravy a rastúcich miest.

Vznikali nové typy stavieb, ako železničné stanice, tržnice, výstavné pavilóny, mosty, továrne a obytné bloky.

Architekti sa zameriavali na praktickosť, účelnosť a technickú dokonalosť stavieb.

Nosné konštrukcie boli často vytvárané zo železa, liatiny a neskôr ocele.

Veľké presklené plochy umožňovali lepšie osvetlenie interiérov.

Historické slohy sa často kombinovali s modernými materiálmi a konštrukciami.

Významným prvkom sa stalo urbanistické plánovanie a prestavba miest.

Na stavbu sa používali najmä železo, oceľ, sklo, tehla, betón a kameň.

Architektúra postupne smerovala k funkcionalizmu a moderne 20. storočia.

Najvýznamnejšie stavby

Crystal Palace (Londýn):

- postavený pri príležitosti Svetovej výstavy v roku 1851,
- konštrukcia bola vytvorená zo železa a skla,
- predstavuje symbol technického pokroku 19. storočia.

Eiffelova veža (Paríž):

- navrhol ju Gustave Eiffel pre Svetovú výstavu v roku 1889,
- stala sa symbolom využitia železných konštrukcií v architektúre,
- patrí medzi najznámejšie stavby sveta.

Galéria Viktora Emanuela II. (Miláno):

- reprezentatívna obchodná pasáž,
- charakteristická sklenenou strechou a železnou konštrukciou.

Budapeštianska železničná stanica Nyugati:

- typická ukážka architektúry využívajúcej železo a sklo,
- na jej výstavbe sa podieľala Eiffelova spoločnosť.

Opera Garnier (Paríž):

- spája historizujúce formy s modernými stavebnými postupmi,
- patrí medzi najvýznamnejšie verejné budovy 19. storočia.

Obdobie a vznik

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

- druhá polovica 19. storočia,
- rozvíjala sa súbežne s realizmom vo výtvarnom umení a literatúre,
- úzko súvisela s priemyselnou revolúciou,
- pripravila podmienky pre vznik modernej architektúry.

Charakteristika

- zdôrazňovala funkčnosť, praktickosť a technickú stránku stavieb,
- reagovala na prudký rozvoj miest a priemyslu,
- využívala nové materiály a stavebné technológie,
- architektúra sa postupne odpútavala od tradičných historických foriem.

Typické znaky

- využívanie železa a skla,
- veľké presklené plochy,
- železné a oceľové konštrukcie,
- funkčnosť stavieb,
- technická racionalita,
- urbanistické riešenia miest,
- široké bulváre,
- nové druhy verejných stavieb,
- spojenie estetiky a účelnosti.

Materiály

- železo,
- oceľ,
- sklo,
- tehla,
- betón,
- kameň.

Typické stavby

- železničné stanice,
- výstavné pavilóny,
- mosty,
- tržnice,
- továrne,
- obchodné pasáže,
- múzeá,
- obytné domy.

Najvýznamnejší architekti a konštruktéri

Joseph Paxton:

- autor Crystal Palace,
- priekopník využívania prefabrikovaných konštrukcií.

Gustave Eiffel:

- francúzsky inžinier a staviteľ,
- autor Eiffelovej veže,
- významne prispel k rozvoju kovových konštrukcií.

Charles Garnier:

- autor parížskej Opery Garnier,

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

- patrí medzi významné osobnosti architektúry 19. storočia.

Najvýznamnejšie pamiatky

- Crystal Palace v Londýne,
- Eiffelova veža v Paríži,
- Galéria Viktora Emanuela II. v Miláne,
- Stanica Nyugati v Budapešti,
- Opera Garnier v Paríži.

Architektúra realizmu na Slovensku

Na území Slovenska sa realizmus prejavil najmä vo výstavbe železničných staníc, priemyselných objektov, mestských nájomných domov a verejných budov. Rozvoj dopravy a priemyslu výrazne ovplyvnil podobu Bratislavy, Košíc, Banskej Bystrice a ďalších miest.

Význam

Architektúra realizmu priniesla uplatnenie nových materiálov a technológií, ktoré zásadne zmenili stavebníctvo. Využitie železa, ocele a skla umožnilo vznik dovtedy nepredstaviteľných konštrukcií a pripravilo cestu modernej architektúre 20. storočia.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania